

Geachte Provinciale Statenlid,

In deze open brief melden wij U dat ons inziens onmiddellijke en doorslaggevende actie dient te worden ondernomen door het Limburgs Parlement voor de Limburgse taal. Wij verzoeken U dringend in de op dit moment gevoerde coalitieonderhandelingen de Limburgse taal als speerpunt in een coalitieakkoord op te nemen.

Na 25 jaar erkenning van het Limburgs als regionale taal onder Deel II van het Europese Handvest en 4 jaar na de ondertekening van de Convenant Limburgse Taal moeten wij samen met de Raad van Europa constateren dat de cruciale overheidsrol om het Limburgs te beschermen en promoten onvervuld is gebleven met zeer negatieve gevolgen voor de bevordering van het Limburgs en het aantal sprekers van het Limburgs. Wij verwijzen U naar de veelvuldige eerdere mededelingen aan het Parlement. Alleen de overheid heeft de regelgevende bevoegdheid en de financiële mogelijkheden om een taal structureel te bevorderen. Onze regionale taalorganisaties, grotendeels draaiende op vrijwilligers en met een miniem budget, hebben niet de bevoegdheid om veranderingen in de regelgeving door te voeren en de structurele en grootschalige projecten te initiëren en continueren die een fundamenteel vereiste zijn om de Limburgse taal te behouden en bevorderen.

Zonder verder uitstel is een actieve overheidsrol op provinciaal en nationaal niveau nodig om te voorkomen dat in deze en de komende generatie de Limburgse taal met al haar talrijke dialecten als een van de belangrijkste kenmerken van de Limburgse identiteit verloren gaat. De Limburgse taal is niet minder onderdeel van onze identiteit dan de Friese taal voor de Friezen en het Papiaments voor de sprekers van deze taal. Met meer rechten voor hun taal hebben de Friezen en binnenkort ook de sprekers van het Papiaments een actieve overheidsrol en financiering voor hun taal bewerkstelligd.

De Limburgse overheid heeft in het Convenant de voortrekkersrol voor Limburgs taalbeleid op zich genomen. Wij roepen daarom het Limburgs Parlement op de volgende concrete punten op te nemen in het coalitieakkoord en samen met het Hoes veur 't Limburgs in oprichting en maatschappelijke partners aan de verwezenlijking hiervan te werken om ook voor het Limburgs concrete resultaten ter bescherming en bevordering van de taal te bereiken.

1. Handvest Deel III erkenning voor 1 december 2024

Niet minder dan voor het Fries en het Papiaments menen wij dat ook voor het Limburgs een verdere erkenning als regionale taal onder Deel III van het Handvest noodzakelijk en juridisch wenselijk is om een actieve overheidsrol te verzekeren en de bescherming van de taal te concretiseren. De Provincie zou daarbij het voortouw moeten nemen om de aanvraag voor Deel III erkenning voor 1 december 2024 op te stellen en in te dienen bij de nationale overheid.

2. Nieuw Convenant

In het nieuwe Convenant, waarover dit jaar onderhandeld wordt, worden afspraken met de nationale overheid gemaakt voor een permanente overlegstructuur om bestuursafspraken te maken voor de Limburgse Taal en Cultuur.

In het nieuwe Convenant dient te worden afgesproken dat de nationale overheid aan alle betrokken overheidsinstanties betreffende onderwijs een circulaire doet toekomen waarin wordt vermeld,

overeenkomstig de Beantwoording Kamervragen over het bericht 'Den Haag schiet tekort voor het Limburgs van 5 april 2023, dat:

1. de wet het toestaat dat Limburgs naast Nederlands als voertaal wordt gebruikt in de kinderopvang en het primair onderwijs;
2. de wet het toestaat dat Limburgs in voortgezet, beroeps- en hoger onderwijs als vak en bij andere programmaonderdelen kan worden aangeboden;
3. de Nederlandse overheid beleid ondersteunt waarbij het Limburgs evenwaardig naast het Nederlands als klassikale voertaal wordt gebruikt in de kinderopvang en het primair onderwijs en als vak in onderwijsinstellingen onder punt 2.

3. Voortrekkersrol

De Provincie Limburg richt een permanente overlegstructuur op met gemeenten en maatschappelijke partners in de provincie ter ontwikkeling, coördinatie en implementatie van een Limburgs taalbeleid.

Ter bevordering van het gebruik van het Limburgs als klassikale voertaal in de kinderopvang coördineert de Provincie afspraken met de gemeenten waarbij voor 1 december 2023 als subsidievoorwaarden voor de kinderopvang de volgende punten worden opgenomen dat:

1. Limburgs evenwaardig naast Nederlands als klassikale voertaal wordt gebruikt;
2. in het personeelsbeleid ervoor wordt gezorgd dat er voldoende Limburgstalige medewerkers zijn in de voorschoolse opvang en dat Limburgstaligheid als criterium bij het aanbieden van nieuwe arbeidscontracten wordt gebruikt;
3. de gemeenten toezien op de handhaving van deze afspraken en hierover op reguliere momenten voortgangsrapportage sturen.

De Provincie Limburg gaat gesprekken aan met de regionale media om mogelijkheden te onderzoeken het Limburgs als voertaal een prominentere plaats te geven in de programmering.

De Provincie Limburg gaat gesprekken aan met gemeenten om ervoor te zorgen dat voor elke gemeente tweetalige plaatsnaamborden gebruikt worden.

Verder wordt de gemeenten gevraagd een plan op te stellen inzake een gemeentelijk taalbeleid. In het opstellen van dat plan, dat een lokaal handvest zou kunnen heten, worden de inwoners actief betrokken en wordt aangegeven hoe activiteiten ondersteund en gefinancierd zullen worden.

4. Financiering

De provincie Limburg zet zich daadkrachtig in voor een bestuurlijk kader om samen met de nationale en gemeentelijke overheden en waar mogelijk maatschappelijke partners te zorgen voor adequate middelen ter financiering van Limburgs taalbeleid.

Deze maatregelen zijn ons inziens van groot belang voor de normalisering en stimulering van de Limburgse taal. Wij spreken de wens uit dat het Limburgs Parlement in de komende bestuurlijke periode deze concrete punten in een coalitieakkoord opneemt om zijn rol als voortrekker voor het Limburgse taalbeleid te vervullen.

Graag gaan wij met alle vertegenwoordigers, fracties en/of partijen in gesprek om de punten in deze brief verder toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

De samenwerkende Limburgse taalorganisaties; *Limbörgse Academie, Veldeke Limburg, Raod veur 't Limburgs, Levende talen Limburgs, Willy Dols Stichting, Vereniging Limburgse Dialect- en Naamkunde, het 3M-project en Prof. De. L. Cornips (bijzonder hoogleraar Taalcultuur in Limburg aan de Universiteit Maastricht)*, die hun krachten gebundeld hebben in het Hoes veur 't Limburgs.

Ruud van Eeten (onafhankelijk voorzitter Hoes veur 't Limburgs)

